

Varje kursbrev är cirka 10-15 sidor långt och innehåller en grundlig genomgång av ämnet, djupanalyser av hur ämnet används i svenska och utländska succéfilmer, varvat med professionella tips om hur du lär dig behärska det. Breven avslutas med en läsövning, en skrivövning och en skrivuppgift där du applicerar det du lärt dig på den historia du själv utvecklar. Så här kan ett kursbrev se ut. OBS! Detta är endast ett urval ur ett för att du ska ha möjlighet att se formen.

4. Teman: Så ger du din historia tyngd

Alla historier har något de vill säga. Vad handlar ditt manus om *egentligen*?

Först när du vet det, får din historia resonans.

Temat är det emotionella bandet du har till din publik. Det som får dem att *känna*. Hur organiskt du väver in temat i din historia är en måttstock på hur rik din historia blir som upplevelse.

I *Fucking Åmål* är huvudtemat rätten att vara som man vill. Det uttrycker Lukas Moodysson genom Agnes sexualitet. Hon är lesbisk. Hon vet vem hon är från första början. Hon vågar bara inte visa det. Elin har varken hittat sin egen identitet eller sin plats i tillvaron. Så hon testat alla gränser hon kan; klär sig utmanande, hånglar med killar och hatar högljutt allt och alla. Det är Agnes kärlek som får Elin att till sist hitta den hon är. Slutet i *Fucking Åmål* har blivit en modern klassiker: inlåsa på skolans toalett vågar de till sist hand i hand gå ut för att möta världen utanför. Och det är temat som lyfter slutet till en annan dimension eftersom det handlar om så mycket mer än om att vilka sexuella preferenser man har. Det handlar om att våga vara sig själv.

I *Collateral* går regissören Michael Mann och manusförfattaren Stuart Beattie så långt att temat blir en tredje karaktär i filmen. Precis som två andra enormt framgångsrika filmer på samma tema, *Taxi Driver* och *Se7en*, utforskar den vad storstaden gör med folk, hur lätt det är att ens identitet utplånas. Men också hur farlig den kan vara då den ger fritt spelrum åt iskalla psykopater som yrkesmördaren Vincent. Temat gestaltas från första början i både presentationen av båda huvudkaraktärerna. Vincent presenteras som en klanderfritt klädd man som försvinner i mängden. Huvudkaraktären, taxichauffören Max, är så obetydligt att han inte ens presenteras i bild först. Han försvinner storstadens crescendo.

SOUNDS are dreamlike and abstract, reverberated and discordant, bouncing off concrete walls: car doors OPENING and CLOSING. Brakes. A BABBLE of multi-lingual crosstalk. Racing Forms. A Farsi newspaper. African hands on a Blackberry.

Max's hands do *The New York Times* crossword.

Vi ser bara delar av Max innan vi ser honom.

Temat återkommer också ständigt i Stuart Beatties dialog.

VINCENT

I read about this guy. Gets on the MTA, here, and dies. Six hours he's riding the subway before anybody notices. This corpse doing laps around LA, people on and off, sitting next to him, nobody notices.

I slutändan blir det också Vincents öde. Han dör, och försvinner anonym på ett tunnelbanetåg ut i natten. Och ger temat ytterligare en dimension: Storstadens anonymitet som tar död på oss alla.

Ett väl utvecklat tema är själen i alla filmer, oavsett genre. Det är din uppgift att alltid hålla ett öga på temat. Att låta det genomsyra, om inte varje scen så i alla fall varje sekvens. Det gäller även på synopsis- och treatment-stadiet. Har du ett väl utvecklat tema från grunden ökar dina chanser att få en film producerad.

Hur hittar man då ett bra tema?

Det enklaste svaret är att temat hittar dig. Det är helt enkelt det du vill berätta med filmen. Men ju mer allmängiltigt det är desto fler når du ut till. Allmängiltiga teman är sådana som anknyter till alla människors livscykel – att födas, vara barn, växa upp, att gifta sig, skaffa familj, åldras och dö. Kort och gott hur det är att vara människa. Några exempel (det finns naturligtvis hur många som helst):

- Förlåtelse
- Skuld
- Försoning
- Barndom
- Sökandet efter en identitet
- Beroende
- Vänskap
- Sociala roller
- Självdestruktivitet
- Kontroll
- Tillit
- Att våga älska